

د استاد مانگ علميار ژوند ليک

Ketabton.com

ليکوال : محمد بشير مدنی

کال : 1402

2

« بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ »

لیکونکی : محمد بشیر مدنی

داستاد ملنگ علمیار لنډه پیژندنه

ارواښاد مولوي محمد نذیر اخنذزاده چې په (استاد ملنگ علمیار) مشهور وه د مرحوم قاضي محمد پذیر اخنذزاده زوی ، دمولوي محمد یاسین لمسی چې په 1338 هجري لمريز کال د وردگو ولایت ، چک ولسوالی دقولک لنگر په کلي کې په یوه علمي ، او متدینه کورنۍ کې زیږیدلی وه .

زده کړې یې :

لومړنۍ زده کړې یې د خپل پلار څخه په وردگو ولایت چک ولسوالی بیک سمند درې ټټنگ په کلي کې ترسره کړې بیا غزني ولایت د نورالمدارس فاروقی عالی مدرسې ته لاړ هلته یې تر اتم ټولګي پورې درس ووايه بیا د کمونستانو خونړی کودتا منځه ته راغله چې مرحوم علمیار صاحب هم په خپل وار سره عملي جهاد ته ورودانګل چې وروسته به وضاحت ورکړل شي ، بیا په پاکستان کې خپلو زده کړو ته دوام ورکړ ، چې له نیکه بخته د مدینې منورې په اسلامي پوهنتون کې قبول شو هلته یې د 1989 تر 1990 میلادي کال پورې معهد لغت عربي تکمیل کړ ، بیا د 1990 تر 1994 میلادي کال پورې دعوت او اصول الدین پوهنځی څخه دلیسانس په کچه فارغ شو کله چې بیرته پېښور ته راستون شو ، د پېښور پوهنتون څخه په 1995 تر 1997 کال پورې په دیني علومو کې د ماسټرۍ دوره تکمیله کړه .

کاري تجربې :

په پېښور جلوزو کیمپ کې د محمد یې لیسې ښوونکی او فرهنگي مسؤل ، په پېښور جلوزو کیمپ کې د اتحاد عالی لیسې ښوونکی او فرهنگي مسؤل ، قاضی محمد حسن اسلامي لیکي : نه د اتحاد عالی لېسه وه نه یې درانه درانه استادان .... نه استاذ محمد نذیر ملنگ علمیار وه ... ، په پېښور جلوزو کیمپ کې د تربیې عالی لیسې ښوونکي ، په پېښور جلوزو کیمپ کې د عمر بن عبد العزیز عالی لیسې ښوونکی ، د 1376 څخه تر 1391 شمسي کال پورې د میدان وردگو ولایت د پوهنې ریاست ددیني زده کړو مرستیال ، د 1391 څخه تر 1400 ه شمسي کال د قوس د میاشتي تر 14 نیټې پورې د اسلامي زده کړو د معینیت د

دارالعلوم ریاست اړوند د علمي او تدریسي امر په حیث .
بنوونیز فعالیتونه :

- 1- په پېښور کې د عربی ژبې د کورس ناظم او استاد .
- 2- په پېښور کې د کانکور آمادګی د کورس ددری ژبې استاد (آر – ای – ټی) .
هغه علمی سیمینارونه چې ګډون یې په کې کړی :
- 1- په پېښور کې په 1996 میلادی کال د بلجیم مؤ سسي د بنوونکو د روزني ورکشاپ .
- 2- په پېښور کې په 1998 میلادی کال د بلجیم مؤ سسي د بنوونکو د روزني ورکشاپ .
- 3- په کابل کې په 2008 میلادی کال د اداري اصلاحاتو د ارشد رهبری د کمیسیون ورکشاپ .
هغه مضامین چې تدریس کول یې :

1-تفسیر .

2-حدیث .

3-فقه .

4-عقاید .

5-تاریخ .

6- جغرافیه .

7- پښتو .

8- دری ،

9- عربی .

لیکنې او ژباړې یې :

- 1-منهج عمر رضی الله عنه فی الدعوة . لیکنه .
- 2-حیات محمد صلی الله علیه وسلم قبل البعثة . لیکنه .
- 3- حکم من سب الصحابة لیکنه .
- 4- العلاج بالرقية من القرآن والسنة . لیکنه .
- 5-د نهم ټولګي د تاریخ کتاب . پښتو ژبې ته ژباړه .

- 6-مدنی معلومات . پښتو ژبې ته ژباړه .
  - 7- د یوولسم ټولګي د عقاید کتاب / پښتو ژبې ته ژباړه .
  - 8- څلویښت حدیثونه / پښتو ژبې ته ژباړه .
  - 9- مسنونې دعاګانې / پښتو ژبې ته ژباړه .
  - 10- د خلیل جبران لنډې کیسې / پښتو ژبې ته ژباړه .
  - 11- پنج دانه برتقال / پښتو ژبې ته ژباړه .
  - 12- وقائع مختصر افغانستان / پښتو ژبې ته ژباړه .
- سیاسي ژوند یې :

دداؤد خان په اخیږنو وختو کې چې کله مرحوم علمیار صاحب د غزنی په نورالمدارس مدرسه کې په درس بوخت وه کمونستانو خپل پروګرامونه عملی کول غوښتل چې په مقابل کې یې مسلمانانو هم تړدیري کچې هڅه کوله تر څو یې مخه ونیسي مګر متأسفانه چې ډیر حساس ځایونه یې تر ګوتو کړي وه د شوروی اتحاد په مستقیمه همکارۍ د کمونستانو خونړی کودتا دغوايي په اوومه د ۱۳۵۷ هـ ش کال منځ ته راغله چې دظلم او خرابۍ تهداب دهمدې ورځې څخه کینودل شو او د افغانستان مسلمان ملت یې لولپه او تر اوسه دغه ستونزې دوام لري ، کله چې کمونستانو عملا قدرت په لاس کې ونیو نو داسلام په ضد یې هره توطیه په کار واچوله له دې جملې څخه د فکري مسلمانانو نیول او په شهادت رسول وه داچې مرحوم علمیار صاحب هم پخپله مدرسه کې یو بااحساسه ځوان وه د ژوند ساحه یې تنګه شوه د پېښور په لار یې مخه او عملی جهاد ته یې مټي را بډوھلی .

دهجرت لار: محمد زبیر شفیقي صاحب لیکي : دثور دکودتا څخه وروسته لومړي کسان چې دهجرت لاريي ونيوله ..... مولوی محمدپذیر او ملنگ دهغه زوی وه .

یقینا چې مرحوم علمیار صاحب دهغو لومړنیو کسانو څخه وه چې مهاجر شو او بیابیرته د پېښور څخه تر کابل بیاتر وردګوپوري د رابط په حیث خپله دنده مخکې بېوله چې زیات شمیر علماء کرام او مجاهدین یې دهجرت کورته ورسول چې ددې علمای کرامو له ډلې څخه یوهم زموږ والد صاحب وه چې دهجرت لاريي غوره کړه .

داچې مرحوم مولوی صاحب (زموږ والد صاحب) دویښ احساس خاوندوه دخپل

ایمانی احساس او دینی مسئولیت په سرته رسولوسره پې دهجرت لار غوره وبلله په منطقه کې پې نورژوند تریخ شود ټټنگ دکلی دمرحوم حاجی عبد الغنی او دهغه د حوی میرولی په ملگرتیا دهلمند ولایت د مرجی ولسوالي په نهم بلاک کې چې د مولوی صاحب د ماما زامن هر یو هدایت الله او عتیق الله په نوم اوسیدل دهغوی سره یی درې میاشتی تیرې او بیرته کلی ته راستون شو ، داچې زما مشر ورور مرحوم استاد ملنگ مخکې پېښورته تللی وه لاراو گودر ورته معلوم وه کورته راغی ، پلار او زوی دواړه سره یوځای د مشورې څخه وروسته په دی سلاشول چې سبابه ان شاء الله هجرت کوو ، زه چې په هغه وخت کې وړوکی وم دپلار سره مې یوځای د ټټنگ د کلی مو مابنم ناوخته قولک لنگرته درسیدو په هیله حرکت وکړ دکلی نه چې راووتو وضع ډیره زیاته خرابه وه هرلوري ته دکمونستانو دپلویانو کوکاري اودهوړاهوړاسوري یې وهلي کله چې د لنگر دښتي ته راورسیدو نو خلقیانو چیغې زیاتي شوي باران اوریده ډیر یخ وه شپه په راتلووه هلته په اډیره کې څه موده پاتي شووزه بالکل حیران وم چې چیرته روان یو او څه به کیري کله چې شپه په ټینکیدوشوه دخلقیانو چیغی او سوري هم څه ناڅه په کراریدوشوي ، مولوی صاحب مرحوم پاڅیده ماویل : کاکاچیري څو ، هغه روان شو او زه ورپسې شوم ، دلنگر دکلی څخه دقېلي خواته یوکور جوړشوی وه چې داد بسم الله ماماوه او میرمن یې دقولک دکلی وه موربه ترور (خاله) ورته ویله هلته ورغلوددروازې ټکیدل خو یوناشونی کار بام ته مو تیري ورواچولي هغوی په ډیره ویره ورو ورو غږ وکړ څوک یې ، زما کاکا خپل ځان ورته معرفی کړ او دروازه یې خلاصه کړه چې هلته څه وخت په وینوپاتي شوو دسهار درا ختو څخه مخکې ددوی دکورڅخه ووتو او قولک ته مو ځان ورساوه هلته زما دخاله کوروه چی خاوند محمد انور نومیده بیاوروسته زما خسرهم شو هلته مو دغه تیره ماسپینین مهال زما مشرورور استاد ملنگ مرحوم هلته راغی اودشپې دقولک دکلی څخه دهجرت په لور روان شول ، زه بیرته ټټنگ کلی ته ستون شوم ، اودوي دواړو پېښورته هجرت وکړ ، لکه څنگه چې مولوی صاحب دیووینن ضمیر څښتن وه او لادمخه دافغانستان داسلامی حزب سره ئی اړیکې درلودې نو په ورسک نمبر یوسیمه کې چی دگوتو په شمیر مجاهدین هلته رسیدلی وه ورسره یوځای شو .

دچک د ولسوالي فتحه :

شفیقی صاحب لیکي : درهبری له مرکز څخه په 1357 او 1358 شمسی کلونو کې ..... او ملنگ (چې زمامشرورو دی) جلا جلا وردگوده راولیزل شول ترڅو دسیمی وضعیت درک او له وربندل شویو کسانوسره اړیکې ټینګې کړي ،

دکفاروپه ضد دخلکوکرکه زیاته شوه چې پدې هکله دغه ډگر ته دسیمی یو شمیرمؤمن کسان شامل شول او عملایي دکفاروپه ضد دجهاد سنگرته وردانگل چې دپاڅون په زمینی برابرولوکې یې ددایمیردادو علاقه داری په سطحه ..... ملنگ (زمامشر ورو) او ځینې نورکسان دیادولو وړدي ، په عمومي ډول دغه ورونوته په مستقیم ډول له مرکزي حوزې څخه دشهید مدیر محمد ولی خان او ځینې نورو ورونولخوا هدایت ورکول کیده وروسته بیادغه تیت او پرک فعالیتونه د ..... ملنگ او ځینونورو په هڅه او هاند سره سو او متحد شول .

- شفیقی صاحب لیکي :

دخوات بیک سمند او اله سنگ حوزه ، د ملامحمد پښیر زوی ملنگ چې دپینورڅخه دحوت په میاشت کې سیمی ته راغی اوپه سیمه کې دعلیشي ، انبوخاک ، اله سنگ ، بیک سمند او گوډه له ځنوکسانوسره په فعالیت پیل وکړ ، دیادوني ورده : چې کوموکسانوچې له ملنگ سره ارتباط پیداکړ ، له هغه څخه یې پخواله حزب سره اړیکې درلودې خو ملنگ ورته دمرکزیت حیثیت غوره کړ . داسلامی تحریک دمرکزي حوزې اودرهبری له مرکز «پینور» سره ملنگ ..... او ځینې نورکسان په تماس کې وو ، چې دغه ورونولومړی په سیمه کې ځانګړي ځانګړي دفعالیت ساحه درلوده وروسته دغه ساحې سره ونښلول شي اوپه یوه قومانده پربریالي پاڅون سرته وسیدی .

- کله چې محمد امین ماما له پینورنه راغی دسیمی او مرکزي حوزې درابطه په حیث یې کار پیل کړ ، وروسته بیا ملنگ ..... هم په پراخو فعالیتونولاس پورې کړ .

- دتوپکو دویش په جریان کې آوازه خپره شوه چې هزاره گان په وردگو حمله کوی ددی کار په جریان کې چې څه تدبیرونیسي دجوزاپه اتمه نیټه لاندی کسان سره جرګه شول : ..... ملنگ ، او ځینونوروکسانو دحسین کلایه غره کې غونډه وکړه چې په نتیجه کې : ..... او ملنگ دعلاقه داری او هزاره گانو

داطمئنان او ارتباط لپاره واستول شول، شپه یی په گوډه کې تیره کړه سپاه دالان کی د عبد الکبیر خان او نورو مجاهدینوسره وکتل .

په اړه ئی دخپلو دوستانوڅرگندونی :

۱- قاضی محمد حسن اسلامی د مرحوم قاضی صاحب محمد پذیر په یاد کې لیکي :

هلته چی د نورمحمد ترکی له ناولی کودتا وروسته هجرت ته مجبور شوم زه او قاضی فیصل پینور ته لاړو د ورسک کیمپ د یو شمیر هغو مبارزینو پښوالی ته ورغلو چی هغوی هم زموږ غوندی د کمونستانو له د ظلم له لاسه خپل وطن پری ایښی وو او په هجرت مجبور کړی شوی وو، په دی کیمپ کی می یو ترټولو سپین ږیری عالم ولید چی مولوی محمد پذیر د بکسمند یو مدرس عالم وو او بل می نسبتا ترټولو کوچونی مهاجر ولید چی هغه د مولوی صاحب تنکی زوی محمد نذیر ملنگ وو دوی دواړه چی د خپل کور مشرانان او سرپرستان وو، سړی فکر کاوه چی چرتونه به وهی خو مولوی صاحب د همت او استقامت یو اوچت غروو ، مور ته به یی ډاډ را کاوه خپه کیری مه الله جل جلاله به کمونستان ورک کړی وطن به آزاد شی سرلوری به خپل وطن ته زو، خو کم وخت تیرشو چی وردگو ته دجهاد لپاره راغلو له پینوره تر وردگو په ۱۳ ورځو کی راورسیدو د دی سختی خطرناکی اوگدی لاری مشکلات ما په خپلو خاطر و کی لیکلی دی ډوډی نه وه لاره سخته اوږده د غرو رغونو هسکی ټیټی د شپې د زرملی د ماښامه څخه تر سهاره مزل وهل څه عادی خبره نه وه بیا مولوی صاحب محمد پذیر غوندی یوه سپین ږیری عالم ته او ورسره تنکی ځوان زوی به یی په لوړو ژورو کی به مو تیندکونه خوړل او چیری به په مابه تل ورسره بحث کاوه ، ژور علم یی درلود او تل به یی خپل معلومات په نوي اصطلاح آبدیت ساته ، هغه د سنگر مفتی وه ، دجهاد قاضی وه ، او هر عالم دپته زړه نشوای نیولی ، هغه د قوی عزم ، کلک تصمیم ، کلکې ارادې او بشپړ توکل څښتن ؤو .

الله جل جلا ه د جنتونه ورکړي ، د جهاد او هجرت په سختیوکی ئی خپل زامن ښه عالمان کړل استاد ملنگ (محمد نذیر علمیار) او استاد محمد بشیر مدنی داسلامی علومودزده کړی لپاره سعودی ته واستول او الحمد لله چی ښه عالمان خپل وطن ته راغلل اود هیواد تکړه کدرونه شول ،الله جل جلاله د مرحوم قاضی صاحب ته جنتونه ورکړي او اولاره ئی دله لارویانوډکه وه .

۲- دزبیر شفیقي نظر مخکي د هجرت په لارکي تیر شو .....
دالیکنه مي په ډیره عجله وړاندی کړه که د الله جل جلاله خوښه وه ډیر څه به ان
شاء الله ولیکم او باید ویی لیکم ځکه مرحوم استاد زما یواځینی ورور وه ، د
کمونستانو او بیا د روسانو په ضد یی په ډیر اخلاص سره مبارزه او جهاد وکړ ،
په ځوانی کي یی هجرت وکړ ډیر تکلیفونه یی ولیدل الله جل جلاله یی ورته قبول
کړی .

د یکشنبی په ورځ د سهار په نهه بجو کي یی چې د 1400 کال د قوس د
میاشتی په 14 نیټه د یکشنبی په ورځ د سهار په نهه بجو کي یی له دې فاني نړی
څخه سترگي پټي کړي ، او مونږ یی د تل لپاره یوځي پریښودو .

انالله و انا الیه راجعون
ترتیب کونکی : طلحه مدنی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**